

ТИХООКЕАНСКИ РЕГИОН

Отношенията на ЕС с Тихоокеанския регион имат политически, икономически и свързани с развитието измерения. ЕС е вторият по големина търговски партньор на Тихоокеанския регион и през юни 2018 г. беше даден ход на преговори за всеобхватни споразумения за свободна търговия с Австралия и Нова Зеландия. ЕС има партньорски отношения с петнадесетте независими островни държави от Тихоокеанския регион (PIC), с акцент върху развитието, рибарството, изменението на климата, с трите отвъдморски страни и територии (ОСТ) и с Форума на тихоокеанските острови (PIF).

ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

- Дял V (Външна дейност на ЕС) от Договора за Европейския съюз (ДЕС);
- Дялове I—III и V (обща търговска политика; сътрудничество за развитие и хуманитарна помощ; международни споразумения) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС);
- Рамково споразумение между Европейския съюз и Австралия;
- Споразумение между Европейския съюз и Нова Зеландия за партньорство по въпросите на отношенията и сътрудничеството (PARC).
- Споразумение за партньорство между членовете на групата държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ) и Европейската общност и нейните държави членки (Споразумението от Котону);

ЕС И ТИХООКЕАНСКИЯТ РЕГИОН

ЕС и Тихоокеанският регион поддържат дългогодишни взаимоотношения, споделени ценности и силни икономически и търговски връзки. В региона ЕС е развил партньорски отношения с Австралия, Нова Зеландия, петнадесетте независими островни държави от Тихоокеанския регион (PIC), трите отвъдморски страни и територии (ОСТ) и Форума на тихоокеанските острови (PIF).

ЕС, Австралия и Нова Зеландия са партньори — съмишленици, с общи ценности и интереси. ЕС е развил тесни държавни отношения и отношения по линия на частния бизнес по широк спектър от въпроси като изменението на климата и намаляването на риска от бедствия, основаната на правила световна търговия, сигурността и развитието, изследванията в областта на технологиите и правата на човека.

Отношенията на ЕС с тихоокеанските острови по традиция се основават на сътрудничеството за развитие в рамките на партньорството между ЕС и държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ). През последните години тези отношения обхващат и други сектори, като например околната среда, доброто управление, енергетиката, изменението на климата, рибарството и правата на човека.

А. Австралия и Нова Зеландия

1. Австралия

Европейският съюз и [Австралия](#) имат отдавна установено партньорство, което датира от 1960-те години на миналия век. Основата на настоящите отношения е [Рамковото споразумение от 2017 г. между Европейския съюз и Австралия](#). Това споразумение е съсредоточено върху политическия диалог, въпросите на сигурността, международното сътрудничество, икономиката и търговията, правосъдието, културата и образованието, енергетиката и околната среда. Текстът е в процес на ратифициране, но е временно в сила от октомври 2018 г. Освен този договор, ЕС и Австралия са подписали 19 двустранни договора и двустранни диалози.

Австралия е важен търговски партньор за Европейския съюз. През 2018 г. ЕС беше третият по големина за Австралия двустранен търговски партньор със стоки, в размер на 47,5 милиарда евро. Австралия е осемнадесетият най-голям търговски партньор на ЕС, а основните експортни категории на ЕС са машини, химикали и селскостопански продукти. Австралия изнася за ЕС полезни изкопаеми, суровини и промишлена продукция. ЕС и Австралия водят преговори по споразумение за свободна търговия за улесняване на търговския обмен между двете страни. Съветът възложи мандат на Комисията през май 2018 г., а първият кръг от преговорите се състоя в Брюксел през юли 2018 г. Вторият кръг се проведе през ноември 2018 г., а [третият](#) и последен кръг се проведе в Канбера, Австралия, през март 2019 г.

2. Нова Зеландия

Отношенията между ЕС и Нова Зеландия се уреждат понастоящем от [Споразумението за партньорство по въпросите на отношенията и сътрудничеството](#) (PARC), което беше подписано на 5 октомври 2016 г. PARC улеснява по-ефективната двустранна ангажираност чрез засилване на политическия диалог и подобряване на сътрудничеството в областта на икономиката и търговията и в много други области, като се започне от иновациите, образованието и културата и се стигне до миграцията, борбата с тероризма, борбата с организираната престъпност, борбата с киберпрестъпността и съдебното сътрудничество.

ЕС е третият по големина търговски партньор на Нова Зеландия след Китай и Австралия. През 2018 г. размер на двустранната търговията със стоки между Нова Зеландия и ЕС възлиза на 9,5 милиарда евро. Основният износ на Нова Зеландия за ЕС представлява храни и суровини, докато основният износ на ЕС за Нова Зеландия са машини и транспортно оборудване. Понастоящем двете

страни водят преговори по [споразумение за свободна търговия](#). След като на 22 май 2018 г. Съветът одобри мандат на ЕС, на 21 юни 2018 г. беше даден официално ход на официалните преговори. Първият кръг се проведе от 16 до 20 юли 2018 г. и по време на тези преговори беше постигнато съгласие между двете страни в повечето области за преговори. Вторият кръг се проведе от 8 до 12 октомври 2018 г. в Уелингтън, Нова Зеландия. Третият и последен кръг се проведе в Брюксел от 18 до 22 февруари 2019 г. Четвъртият кръг следва да се проведе в Нова Зеландия през май 2019 г.

Б. Други държави от Тихоокеанския регион

15-те независими островни държави от Тихоокеанския регион (PIC)^[1] имат обща площ от 528 000 km² и са част от групата държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ). Отношенията на ЕС с PIC са съсредоточени върху сътрудничеството за развитие, рибарството и изменението на климата.

Стратегията на ЕС по отношение на PIC е изложена в съвместното съобщение от 2012 г., озаглавено „[Към изграждане на подновено партньорство за сътрудничество между ЕС и Тихоокеанския регион](#)“. Тя се основава на рамката на [Споразумението от Котону](#) с държавите от АКТБ. Тъй като това споразумение изтича на 29 февруари 2020 г., преговорите за споразумение след Котону започнаха през септември 2018 г. През декември 2019 г. прилагането на Споразумението от Котону беше удължено до декември 2020 г. Тъй като преговорите бяха допълнително забавени, прилагането на споразумението ще бъде удължено допълнително до юни 2021 г.

Позицията на Европейския парламент е изразена в три резолюции ([4 октомври 2016 г.](#); [14 юни 2018 г.](#) и [28 ноември 2019 г.](#)). Парламентът приветства предложената цялостна архитектура на бъдещото сътрудничество между държавите от АКТБ и ЕС и изтъкна отново значението на засилването на парламентарното измерение на партньорството. В последната си резолюция, приета през ноември 2019 г., Парламентът постави запазването на Съвместната парламентарна асамблея АКТБ-ЕС като предварително условие за даване на своето одобрение за бъдещото споразумение.

ЕС-27 е [петият по значение търговски партньор на тихоокеанските държави от АКТБ](#), като общият търговски обмен за 2019 г. е в размер на 2,6 милиарда евро. Преговорите за всеобхватно споразумение за икономическо партньорство (СИП) между ЕС и тихоокеанските островни държави бяха временно преустановени през 2015 г., тъй като се очаква преглед на управлението на тихоокеанските риболовни ресурси. Междувременно [ЕС има междинно споразумение за икономическо партньорство \(СИП\) с Папуа Нова Гвинея и Фиджи](#), което беше ратифицирано от Европейския парламент през януари 2011 г. Самоа наскоро приключи процеса на присъединяване към СИП и на 31 декември 2018 г. започна да прилага споразумението временно. Соломоновите острови се присъединиха

[1]Петнадесетте независими островни държави от Тихоокеанския регион (PIC) са: Фиджи, Папуа Нова Гвинея и Източен Тимор, които заедно съставляват 90 % от сухоземната територия и население на региона, и 12 малки островни развиващи се държави: Острови Кук, Кирибати, Федеративни щати Микронезия, Науру, Ниуе, Палау, Република Маршалови острови, Самоа, Соломоновите острови, Тонга, Тувалу и Вануату.

към СИП на 17 май 2020 г. Тонга заяви намерението си да се присъедини към СИП през 2018 г. и преговорите се очаква да приключат до края на 2020 г.

ЕС е третият най-голям донор на [помощ за развитие](#) за тихоокеанските държави от АКТБ след Австралия и Япония. Европейският фонд за развитие (ЕФР) е основният инструмент за предоставяне на помощ от ЕС за сътрудничеството за развитие по линия на Споразумението от Котону. Финансирането за тихоокеанските държави от АКТБ и за четирите ОСТ (включително принадлежащите на Обединеното кралство Острови Питкерн) от региона за периода 2014—2020 г. по линия на 11-тия ЕФР възлиза на около 800 млн. евро. Средствата от 11-тия ЕФР се допълват от редица тематични програми по линия на различни финансови инструменти.

Новият Инструмент за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС) ще бъде основният инструмент за финансиране на сътрудничеството и развитието от страна на ЕС с държавите партньори по многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г. Той ще интегрира, наред с другото, ЕФР, който понастоящем е извън бюджета на ЕС. Интегрирането на ЕФР в бюджета на Съюза би засилило контролните правомощия на Европейския парламент и би спомогнало за укрепване на обществената легитимност и политическата видимост на външната помощ на ЕС като цяло.

Съгласно член 6 от своята [резолюция](#), приета на 27 март 2019 г., Европейският парламент поиска най-малко 620 милиона евро по цени от 2018 г. да бъдат отпуснати за тихоокеанските държави от АКТБ. Към днешна дата обаче нито Комисията, нито Съветът са изразили официална позиция по това искане. Преговорите по новата МФР за периода 2021—2027 г. и ИССРМС между Съвета и Парламента все още продължават и се очаква да приключат до края на 2020 г.

РКС са изправени пред сериозни предизвикателства, свързани с развитието и изменението на климата. Що се отнася до изменението на климата, ЕС и тихоокеанските малки островни развиващи се страни подкрепиха установяването на амбициозното, глобално Парижко споразумение по време на 21-та Конференция на ООН по изменението на климата (COP21) през 2015 г. 23-тата сесия на Конференцията на страните (COP 23), проведена в Бон, Германия, от 6 до 17 ноември 2017 г., беше председателствана от Фиджи.

Форумът на тихоокеанските острови (PIF), политическа група от 18 държави, се явява партньор на ЕС за финансирането от ЕС за развитие и за търговските преговори. Тази група обхваща: Австралия, Острови Кук, Микронезия, Фиджи, Кирибати, Науру, Нова Зеландия, Ниуе, Палау, Папуа Нова Гвинея, Република Маршалови острови, Самоа, Соломоновите острови, Тонга, Тувалу, Вануату, Нова Каледония и Френска Полинезия. Нова Каледония и Френска Полинезия, заедно с Уолис и Футуна, съставляват трите отвъдморски страни и територии на ЕС (ОСТ) в региона.

РОЛЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

Отношенията на Европейския парламент с парламентите на Австралия и Нова Зеландия датират от 1979 г., когато беше създадена [делегацията за връзки с Австралия и Нова Зеландия](#) (DANZ) . Оттогава DANZ участва в редовни междупарламентарни заседания с парламентите на Австралия и Нова Зеландия с цел насърчаване на отношенията с двете държави и обсъждане на въпроси от общ интерес, като например селското стопанство, енергетиката, околната среда и изменението на климата, развитието и икономическото сътрудничество, науката и технологиите, търговията, насърчаването на глобалната и регионалната сигурност в азиатско-тихоокеанския регион, борбата с тероризма и правата на човека. През октомври 2018 г. в Сидни и Бризбейн се проведе 39-тото и последно [междупарламентарно заседание](#) ЕС—Австралия. През февруари 2018 г. [22-рото междупарламентарно заседание](#) ЕС—Нова Зеландия се проведе в Уелингтън и Окланд.

Европейският парламент е представен в отношенията си с другите тихоокеански държави от [Делегацията в Съвместната парламентарна асамблея АКТБ—ЕС](#) (DACP). DACP се присъединява към партньорите си от АКТБ в Съвместната парламентарна асамблея АКТБ-ЕС (СПА АКТБ—ЕС), която се състои от равен брой представители на ЕС и АКТБ. Основната задача на делегацията е да подготвя заседанията на Съвместната парламентарна асамблея АКТБ—ЕС, да извършва оценка на дейностите на Европейския парламент и да изготвя последващи действия, да организира срещи с високопоставени лица от АКТБ и да обсъжда актуални въпроси, свързани с изпълнението на Споразумението от Котону. [38-ата сесия](#) на Съвместната парламентарна асамблея АКТБ-ЕС се проведе в Руанда през ноември 2019 г.

Kahraman Evsen
11/2020

